

Opetus, tutkimus ja kehittämistoiminta sosiaalihuollossa

Marja Heikkilä

Hankepäällikkö

Keski-Suomen SOTE 2020 hanke

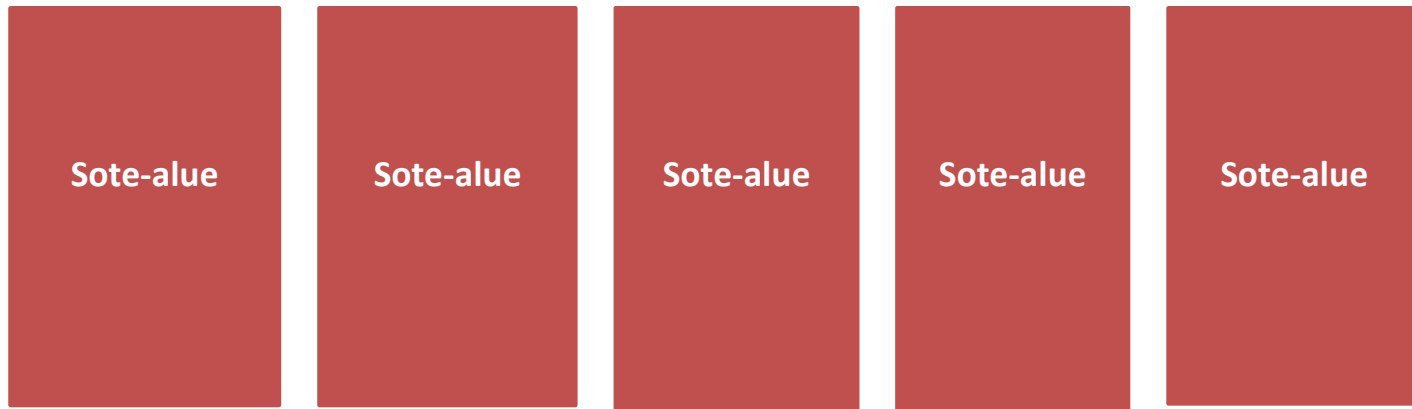
Olemmeko jälleen kerran lähtöruudussa?

- Uusi sosiaalihuoltolakiesitys ei puhu opetuksesta, tutkimuksesta ja kehittämisestä mitään
- Perusteluissa todetaan, että opetuksesta ja tutkimuksesta säädetään sote-järjestämislaissa
- Kehittämistä ei edellytetä lainkaan vrt. terveydenhuoltolaki

Sote-järjestämislain tilanne

- Jälleen kerran valtava kiire
- Tulossa puitelaki?
- Rahat loppu!
- Sote-integraatio!
- Kuntaliitto: Tutkimus ja koulutus OKM:n rahoitettavaksi!
- Turha ”hallinto” pois = kehittäminen

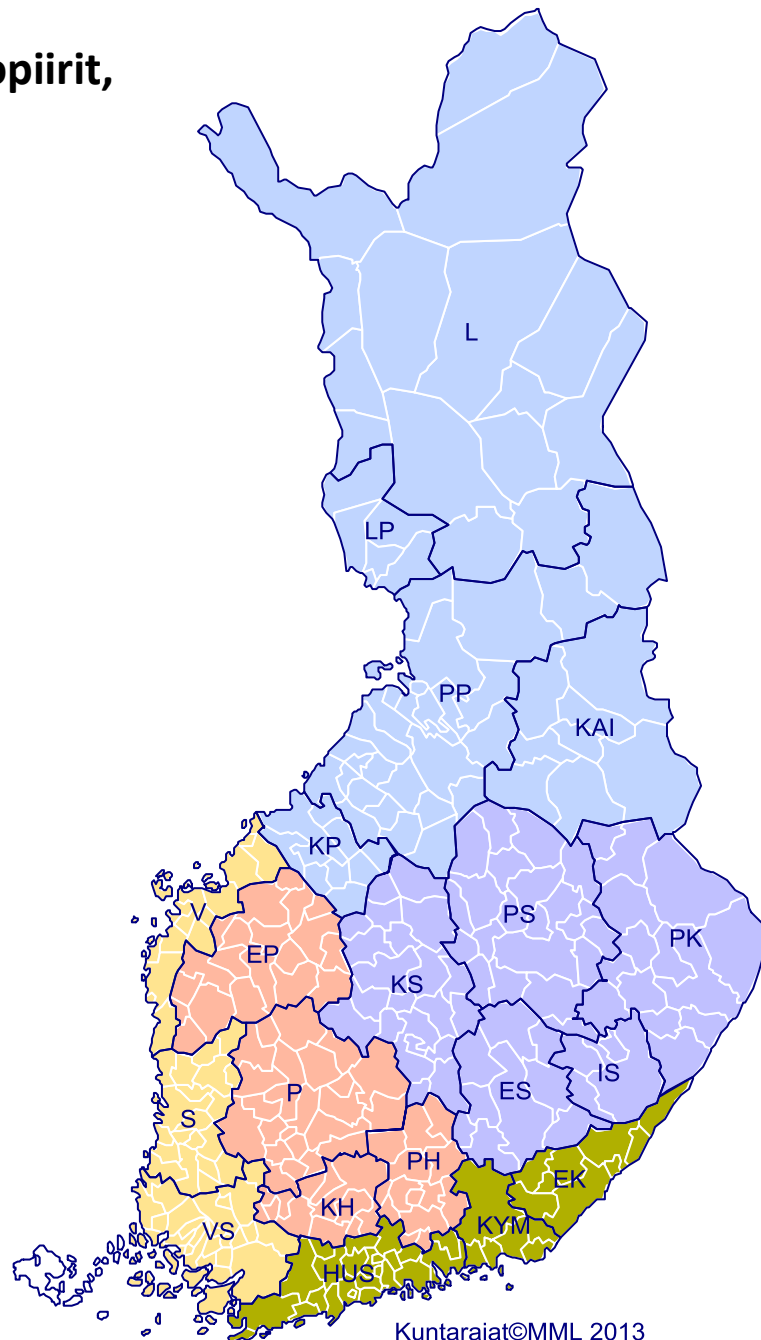
Uusi sote-palvelurakenne

Valtio (sosiaali- ja terveysministeriö ja hallinnonala)
- kansallinen ohjaus

Sairaanhoidon erityisvastuualueet ja sairaanhoitopiirit, väestö 31.12.2013

HYKS erva	1 887 566 as.	39 kuntaa
Helsinki ja Uusimaa	1 581 450	24 kuntaa
Etelä-Karjala	132 252	9 kuntaa
Kymenlaakso	173 864	6 kuntaa
KYS erva	817 166 as.	68 kuntaa
Pohjois-Savo	248 430	20 kuntaa
Etelä-Savo	104 407	9 kuntaa
Itä-Savo	44 444	4 kuntaa
Keski-Suomi	250 773	21 kuntaa
Pohjois-Karjala	169 112	14 kuntaa
OYS erva	741 135 as.	68 kuntaa
Pohjois-Pohjanmaa	403 555	29 kuntaa
Kainuu	76 782	8 kuntaa
Keski-Pohjanmaa	78 284	10 kuntaa
Lapin	118 314	15 kuntaa
Länsi-Pohja	64 200	6 kuntaa
TAYS erva	1 109 280 as.	67 kuntaa
Pirkanmaa	521 540	23 kuntaa
Etelä-Pohjanmaa	198 831	19 kuntaa
Kanta-Häme	175 481	11 kuntaa
Päijät-Häme	213 428	14 kuntaa
TYKS erva	867 457 as.	62 kuntaa
Varsinais-Suomi	474 053	29 kuntaa
Satakunta	224 556	20 kuntaa
Vaasa	168 848	13 kuntaa
Manner-Suomi	5 422 604 as.	304 kuntaa
Ahvenanmaa	28 666 as.	16 kuntaa
Koko maa	5 451 270 as.	320 kuntaa

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen keskeiset tavoitteet

- Väestön terveyden, hyvinvoinnin ja sosiaalisen turvallisuuden edistäminen
- Yhdenvertaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen turvaaminen koko maassa
- Sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelujen vahvistaminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen keskeiset keinot ¹⁽²⁾

- Mahdollisimman laaja integraatio
 - sosiaali- ja terveydenhuollon palvelukokonaisuus (sekä perus- että erikoispalvelut) saman johdon ja budjetin alla
 - ihmisten palvelutarpeet huomioidaan kokonaisuutena
- Lähipalvelut varmistetaan
 - ministeriöiden ja Kuntaliiton yhteinen Lähipalveluprojekti käynnistetty

Jatkovalmistelun toteutus

- Aiempi sote-valmistelu
- Eduskuntapuolueiden puheenjohtajien sopimus 23.3.
 - Vn tiedote 114/2014
- Parlamentaarinen ohjausryhmä
- Asiantuntijaryhmä
- Virkamiesvalmistelu

Parlamentaarinen ohjausryhmä

Puheenjohtaja:

- peruspalveluministeri Susanna Huovinen (sd)

Jäsenet:

- sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikko ja puoluesihteerit Taru Tujunen (kok)
- kansanedustaja, eduskuntaryhmän puheenjohtaja Jouni Backman (sd)
- kansanedustaja Hanna Mäntylä ja yleislääketieteen professori Mauno Vanhala (ps)
- kansanedustaja Juha Rehula ja kansanedustaja Tapani Tölli (kesk)
- kansanedustaja Erkki Virtanen (vas)
- kansanedustaja Ulla-Maj Wideroos (rkp)
- kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluoto (vihr)
- kansanedustaja Leena Rauhala (kd)

Asiantuntijaryhmä

- professori, oikeustieteen tohtori Pentti Arajärvi
- professori Mats Brommels
- professori, valtiotieteiden ja filosofian tohtori Heikki Hiilamo
- professori Jussi Huttunen
- ylisosiaalineuvos Aulikki Kananoja
- emeritusprofessori Martti Kekomäki
- yhteiskuntatieteiden tohtori, professori Anneli Pohjola
- professori Päivi Åstedt-Kurki
- varatoimitusjohtaja Tuula Haatainen, Suomen Kuntaliitto
- ylijohdaja Marina Erhola, THL
- johtaja Anne Knaapi. SOSTE ry

Uudistuksen eteneminen

- Parlamentaarisen ohjausryhmän johdolla laaditaan luonnos eduskunnalle annettavaksi hallituksen esitykseksi (HE)
- HE luonnos lausunnoille kesäkuussa 2014
- HE eduskuntaan syksyllä 2014
- Laki voimaan 2015
- Uudet alueet aloittavat toimintansa 1.1.2017

Uudistuksen toimeenpano

- Uudistuksen toimeenpanolle varattu aika on tiukka
- Viimeistään HE:n eduskuntakäsittelyn aikana käynnistetään uudistuksen edellyttämien hallinnollisten toimenpiteiden valmistelu, mm:
 - Sote-alueiden kuntayhtymien perustaminen
 - Palvelutuotannon järjestäminen
 - Henkilöstön asema ja omaisuus muutostilanteessa

Tutkimus, koulutus, kehittäminen - järjestäjän vai tuottajan toimintaa?

- Jos lähdemme liikkeelle vanhasta sote-lakiesityksestä, toiminta keskittyy sote-alueille eli järjestäjälle
 - Järjestäjä todella tarvitsee paljon tietoa selvittääkseen järjestämisvastuusta . Sen tulee olla tutkimusperustaista!
- Toisaalta esim. terveydenhuollossa tutkimus ja koulutus on ollut vahvasti kiinnittynyt käytännön klinikkatoimintaan eli tuottamiseen
 - Miten sosiaalihuollossa? Vrt. Aulikki Kananojan ”Tutkimuskunta”
- Tarvitaan molemmissa!

JÄRJESTÄMISVASTUU VÄLIMÄEN TYÖRYHMÄN 5/2011 MUKAAN

Järjestämismisvastuussa olevalle taholle kuuluu omalta osaltaan vastuu väestön hyvinvoinnista ja terveydestä.

Vastuuseen sisältyy:

- vastuu väestön hyvinvoinnin ja terveyden seurannasta ja edistämisestä
- vastuu julkisen vallan käytöstä sosiaali- ja terveydenhuollossa
- vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen selvittämisestä
- vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta saatavuudesta
- vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon saavutettavuudesta
- vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon tuotantotavasta päättämisestä
- vastuu tuotannon seurannasta ja valvonnasta
- vastuu järjestämiseen liittyvästä rahoituksesta
- vastuu voimavarojen tehokkaasta kohdentamisesta
- vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisestä

10 § *Järjestämismisvastuu*

Järjestämismisvastuu sisältää vastuun lakisäateisten sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien hoitamisesta sekä vastuun palvelujen:

- 1) yhdenvertaisesta saatavuudesta ja laadusta;
- 2) asianmukaisesta saavutettavuudesta;
- 3) tarpeen ja määrän määrittelemisestä;
- 4) tuotantotavasta päättämisestä; sekä
- 5) laadun ja määrän seurannasta, kehittämisestä ja valvonnasta.

Järjestämismisvastuuseen sisältyy lisäksi sosiaali- ja terveysalueen ja perustason alueen tehtäviin kuuluvan julkisen vallan käyttö.

Sote-integraatio ja tutkimus, koulutus ja kehittäminen

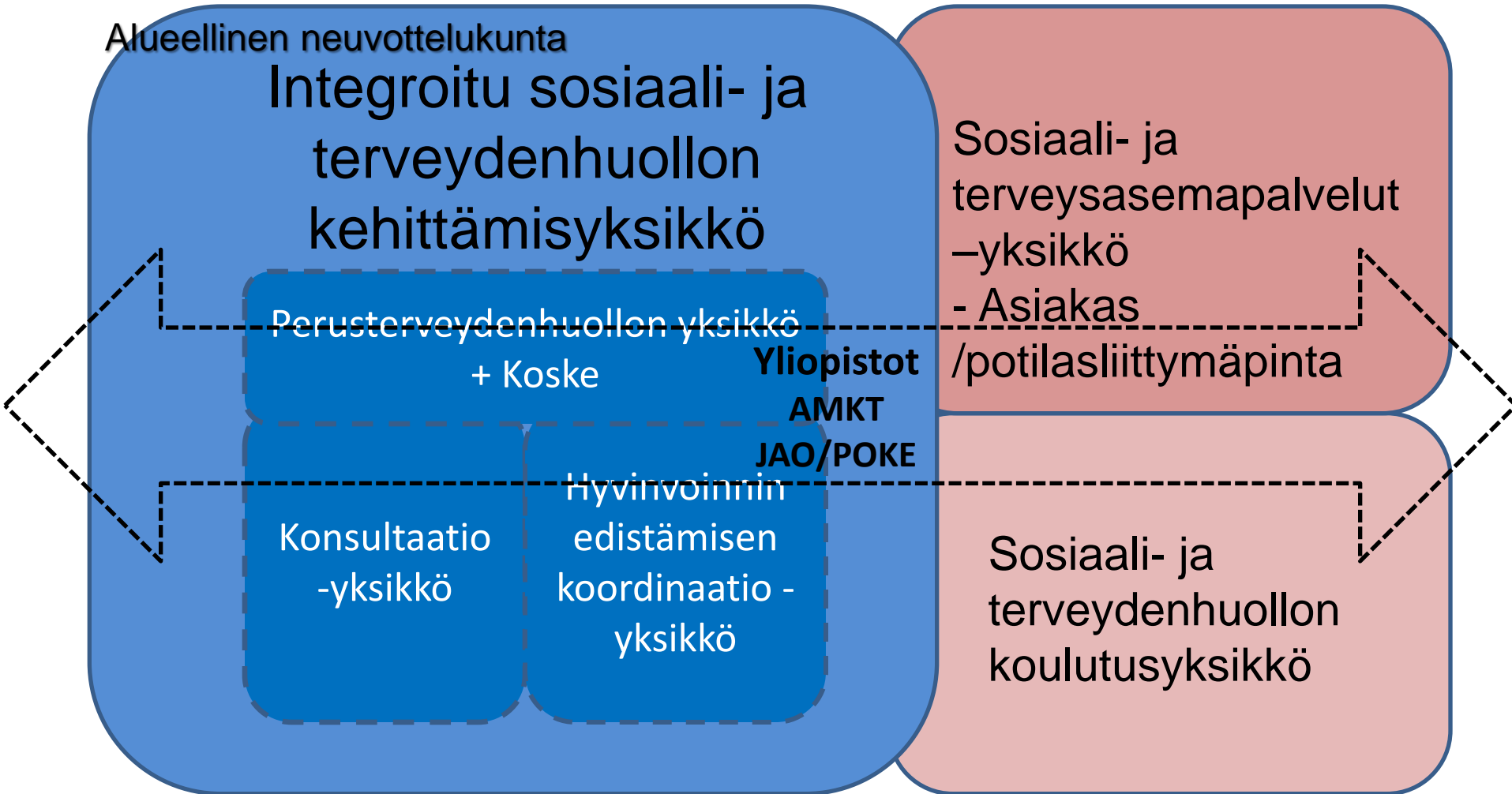
- Terveydenhuolto kaipaa sosiaalihuollon tietoa rinnalleen (Vrt. esim. paljon palveluja käyttävät asiakkaat, palveluohjaus, sosiaalinen kuntoutus, jne.)
 - Lääketieteen vahva näyttöön perustuva tutkimusperinne edellyttää samaa sosiaalihuollolta. Jos meillä ei ole näyttöön perustuvaa tietoa, sanomamme ei mene perille.
 - Onko niin, että meillä on esim. yksinäisyydestä lääketieteellistä negatiivista näyttöä ("Yksinäisyys aiheuttaa suurta kuolleisuutta") mutta meillä ei ole sosiaalisten suhteiden ja vuorovaikutuksen positiivisesta vaikutuksesta sosiaalitutkimuksen antamaa positiivista näyttöä? Vai riittävätkö suomenruotsalaisten laulukorot?
 - "Sote –toimintamallien uudistuessa on välttämätöntä ajaa sisään myös yhtenäiset seuranta- ja arviointikriteerit
 - Kustannusvaikuttavuus tulee olla keskeisessä asemassa"
- Juha Kinnunen, K-S:n SHP:n johtaja 15.5.2014

Keski-Suomen SOTE 2020 hankkeen tulos

4/5

Sosiaali- ja terveydenhuollon uuden alueellisen kehittämisen-, tutkimus- ja koulutusrakenteen synnyttäminen tulee parantamaan palveluiden laatua, koska kehitystyön ja tutkimuksen hyödyntäminen arkityössä saadaan systemaattiseksi.

Kehittäminen, tutkimus ja koulutus *Keski-Suomen* sosiaali- ja terveydenhuollossa

KANSALAISET, JÄRJESTÖT, SEURAKUNNAT, YRITYKSET

KESKI-SUOMEN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KEHITTÄMISYKSIKÖ

- Toimii Itä- ja Keski-Suomen sote-alueella (järjestäjä) – verkostorakenne?
- Suhde palvelutuotantoon tärkeä
- Koostuu perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon kehittämis-, koulutus- ja tutkimustoimijoista
- Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja toisen asteen oppilaitoksien kanssa tehtävä yhteistyö keskeistä
- **Integroitu Perusterveydenhuollon yksikkö + Koske**
 - Konsultaatioyksikkö
 - Hyvinvoinnin koordinaatio –yksikkö
- **Sosiaali- ja terveysasemapalvelut –yksikkö**
- **Sosiaali- ja terveydenhuollon koulutusyksikkö**
 - SHP:n koulutusyksikkö, Jyväskylän koulutusyksikkö, muiden kuntien täydennyskoulutus

KIITOS!

marja.heikkila@jkl.fi

0400 - 546613